

Samit EÚ – západný Balkán

Bruselské vyhlásenie, 17. decembra 2025

My, lídri Európskej únie (EÚ) a jej členských štátov, sme dnes po konzultácii s našimi partnermi zo západného Balkánu dospeli k týmto záverom:

1. Dnešný samit je dôkazom sily našich vzťahov a výhod, ktoré prinášajú našim občanom. Útočná vojna Ruska proti Ukrajine a rastúce geopolitické výzvy zdôrazňujú potrebu **čoraz silnejších väzieb medzi EÚ a západným Balkánom**. Tento samit je najvýznamnejšou príležitosťou v tomto roku na opätovné potvrdenie strategického partnerstva medzi Európskou úniou a západným Balkánom.
2. Potvrďujeme náš plný a jednoznačný záväzok voči perspektíve členstva partnerov zo západného Balkánu v Európskej únii. **Budúcnosť západného Balkánu je v našej Únii**. Rozšírenie je realistickou možnosťou, ktorá by sa mala využiť.
3. Víťame novú **dynamiku a pokrok, ktorý sa dosiahol od posledného samitu**. Urýchlenie prístupového procesu na základe presvedčivých reforiem partnerov, spravodlivej a dôslednej podmienenosti a zásady dosiahnutých výsledkov je v našom spoločnom záujme.
4. Ako sa uvádza vo Vyhlásení z Granady, rozširovanie je **geostrategickou investíciou do mieru, bezpečnosti, stability a prosperity**. Naliehavé výzvy súčasnosti si vyžadujú vytrvalé úsilie. Ašpirujúci členovia musia zintenzívniť svoje reformné úsilie. Únia musí zároveň zintenzívniť svoju vlastnú prípravu a reformy.
5. EÚ víta **záväzok** partnerov zo západného Balkánu **dodržiavať európske hodnoty a zásady v súlade s medzinárodným právom, ako aj primárnosť demokracie, základných práv a hodnôt a zásad právneho štátu** a očakáva, že to preukážu slovami aj činmi tak, že prevezmú zodpovednosť a vykonajú potrebné reformy, najmä v oblasti základných hodnôt. Sloboda prejavu, nezávislé a pluralitné médiá, rodová rovnosť a silná úloha občianskej spoločnosti majú zásadný význam pre zabezpečenie fungujúcej demokracie. EÚ partnerov vyzýva, aby osobám patriacim k menšinám zaručili práva a rovnaké zaobchádzanie.

6. **Inkluzívna regionálna spolupráca, zmierenie a dobré susedské vzťahy** zostávajú kľúčové pre budovanie spoločnej budúcnosti, ako aj vykonávanie medzinárodných dohôd v dobrej viere a s hmatateľnými výsledkami vrátane Dohody z Prespy s Gréckom a Zmluvy o priateľstve, dobrých susedských vzťahoch a spolupráci s Bulharskom. Naďalej je potrebné ďalšie sústredené úsilie, aby sa podporilo zmierenie a regionálna stabilita a zároveň aby sa našli a uplatnili definitívne, inkluzívne a záväzné riešenia regionálnych a dvojstranných sporov a problémov partnerov, ktoré majú korene v dedičstve minulosti, a to v súlade s medzinárodným právom a platnými zásadami vrátane Dohody o otázkach nástupníctva, ako aj nevyriešených prípadov nezvestných osôb a otázok súvisiacich s vojnovými zločinmi.
7. **Sme jednotní v našej neochvejnej podpore Ukrajiny a v solidarite s ňou** pri tom, ako bráni svoju zvrchovanosť a územnú celistvosť pred nevyprovokovanou a nezákonnou útočnou vojnou Ruska. Opätovne potvrdzujeme, že podporujeme komplexný, spravodlivý a trvalý mier na Ukrajine na základe Charty OSN a medzinárodného práva. Naďalej sa budeme zasadzovať o multilateralizmus a spolupracovať s partnermi v záujme dodržiavania medzinárodného práva.
8. Zosúladenie **so spoločnou zahraničnou a bezpečnostnou politikou EÚ (SZBP)** vrátane vykonávania a presadzovania reštriktívnych opatrení EÚ a boja proti ich obchádzaniu zostáva silným vyjadrením strategickej voľby partnera. Oceňujeme tých partnerov zo západného Balkánu, ktorí už v tejto súvislosti dosiahli úplný súlad, a naliehavo vyzývame tých, ktorí tak ešte neurobili, aby ich nasledovali.
9. EÚ víta príspevky partnerov k misiám a operáciám v rámci **spoločnej bezpečnostnej a obrannej politiky EÚ**. EÚ naďalej podporuje západný Balkán v boji proti kybernetickým a iným hybridným hrozbám, zahraničnej manipulácii s informáciami a zahraničnému zasahovaniu a ďalej posilňuje spoluprácu pri budovaní odolnosti, a to aj prostredníctvom Centra kybernetických kapacít západného Balkánu a Európskeho štítu na obranu demokracie.
10. Víťame prvé **partnerstvá v oblasti bezpečnosti a obrany** na západnom Balkáne a začatie dialógov o bezpečnosti a obrane. Sme naďalej odhodlaní pokračovať v podpore v rámci Európskeho mierového nástroja.

11. Sme naďalej odhodlaní priblížiť partnerov zo západného Balkánu k EÚ už počas procesu rozširovania. **Postupná integrácia**, ktorá sa uskutočňuje zvratným spôsobom založeným na výsledkoch, prebieha vo viacerých oblastiach politiky, pričom už prináša konkrétne výhody občanom a pripravuje pôdu na pristúpenie. Mali by sa zväziť ďalšie návrhy na postupnú integráciu pod podmienkou zosúladenia s relevantným *acquis* EÚ. Pri dosahovaní pokroku v hospodárskej integrácii by sa mala v plnej miere zachovať integrita jednotného trhu EÚ a rovnaké podmienky.
12. Víťame pokrok v **postupnej integrácii partnerov zo západného Balkánu do jednotného trhu EÚ**, a to aj pokiaľ ide o:
- vykonávanie **iniciatív týkajúcich sa diaľnice k jednotnému trhu**, rozšírenie **zelených jazdných pruhov** medzi EÚ a západným Balkánom a financovanie modernizácie a **harmonizácie hraničných priechodov**,
 - úspešné pristúpenie viacerých partnerov k **jednotnej oblasti platieb v eurách (SEPA)**, pričom ďalší partneri sú tiež na dobrej ceste k pristúpeniu k nej, čím sa výrazne znížia náklady na bankové transakcie,
 - pripojenie sa k **digitálnym iniciatívam**, ako sú centrá digitálnych inovácií, WiFi4WB a európska peňaženka digitálnej identity, alebo ich replikovanie,
 - **zníženie nákladov na dátový roaming** medzi EÚ a partnermi zo západného Balkánu od 1. októbra 2023, čím sa potvrdzuje záväzok EÚ týkajúci sa rozšírenia oblasti **roamingu za vnútroštátne ceny** na západný Balkán a súvisiaci proces, vďaka čomu budú môcť občania telefonovať, posilať správy a využívať mobilné dáta kdekoľvek v EÚ a v danom regióne bez dodatočných nákladov.
13. **Plánom rastu** sa urýchlí sociálno-ekonomická konvergencia medzi západným Balkánom a EÚ za predpokladu, že partneri vykonajú **reformy súvisiace s EÚ**. Tým, že poskytne až 6 miliárd EUR na reformy a investície, má plán rastu potenciál urýchliť hospodársky rast v regióne v nasledujúcom desaťročí. Ide o doplnok k 29 miliardám EUR, ktoré sa poskytujú prostredníctvom hospodárskeho a investičného plánu. EÚ vyzýva, aby sa jedinečné príležitosti, ktoré poskytuje plán rastu, čo najlepšie využili prostredníctvom včasného vykonania reforiem.

14. EÚ zdôrazňuje, že **spoločný regionálny trh** je katalyzátorom hlbšej integrácie a dôležitým krokom k jednotnému trhu EÚ. EÚ vyzýva partnerov zo západného Balkánu, aby s plným nasadením konštruktívne spolupracovali pri jeho realizácii a aby plnili už uzavreté dohody.
15. EÚ víta a bude naďalej podporovať posilňovanie prepojenosti, a to aj pokiaľ ide o energetiku, dopravu a digitálnu sféru, v rámci regiónu a spolu s EÚ. EÚ naďalej podporuje **prebiehajúce úsilie o diverzifikáciu zdrojov a trás dodávok energie**. Zvýši sa tým naša energetická bezpečnosť a zníži závislosť. EÚ bude naďalej prispievať k energetickej transformácii na západnom Balkáne.
16. **Riadenie migrácie** zostáva spoločnou výzvou a zodpovednosťou, ako aj jednou z kľúčových priorít. Hoci sa dosiahol pokrok, je potrebné, aby partneri zo západného Balkánu prijali ďalšie opatrenia na úplné zosúladenie svojej vízovej politiky s EÚ, na boj proti prevádzkačstvu migrantov a obchodovaniu s ľuďmi a na ďalšie posilnenie riadenia hraníc, azylových a prijímacích systémov a návratov do krajín pôvodu.
17. Malo by sa tiež pokračovať v spoločnom úsilí v **boji proti korupcii, obchodovaniu s drogami a všetkým formám závažnej a organizovanej trestnej činnosti**, ako aj v predchádzaní terorizmu a násilnému extrémizmu a boji proti nim v súlade s nedávno podpísaným novým spoločným akčným plánom a zohľadňujúc vytvorenie európskej koalície na boj proti drogám (ECAD) s cieľom riešiť drogovú problematiku.
18. Skutočnosť, že vo vzťahoch medzi Prištinou a Belehradom nedochádza k normalizácii, naďalej brzdí oboch partnerov na ich európskej ceste. Musia sa vykonávať všetky dohody dosiahnuté v rámci **dialógu medzi Belehradom a Prištinou, ktorý sprostredkúva EÚ**, a najmä dohoda o ceste k normalizácii vzťahov a jej príloha. Podpora v rámci Nástroja na podporu reforiem a rastu pre západný Balkán je podmienená konštruktívnou angažovanosťou partnerov, ktorá musí v súvislosti s normalizáciou ich vzťahov priniesť merateľný pokrok a hmatateľné výsledky.

19. Zdôrazňujeme, že je dôležité pokračovať v spoločnom úsilí v oblasti **strategickej komunikácie** vrátane informovania o prínosoch rozširovania a postupnej integrácie a že je potrebné budovať dôveru, porozumenie a medzispoločenský konsenzus. Spoliehame sa na našich partnerov zo západného Balkánu, že budú informovať verejnosť o tom, že EÚ je naďalej najbližším partnerom regiónu, hlavným darcom, investorom a obchodným partnerom, a že svoj záväzok voči úniijným hodnotám a reformám preukážu slovami a činov.
20. So záujmom očakávame **nadchádzajúci samit EÚ – západný Balkán**, ktorý sa uskutoční v júni 2026 v **Čiernej Hore**.

21. Víťame skutočnosť, že naši partneri zo západného Balkánu¹ sa k tomuto vyhláseniu pripájajú.
-

¹ Srbsko sa nepripojilo.